

LBRIS

We know
books

Maimuțe la taifas

Ediția a 2-a revizuită și adăugită

de **Nick AVĂTĂJI**

LETRAS
Promovăm autorii români

CUPRINS

Scrisoarea autorului.....	9
CARTEA I —Taifasul cu sinele fals—	11
Cuvânt de înaintea (taifas de lubrifiere)	15
Maimuțele, munca și bananele.....	19
Maimuțele și terapia.....	29
Maimuțele și emoțiile.....	37
Maimuțele și justiția.....	45
Maimuțele și sănătatea	53
Maimuțele și educația	61
Maimuțele și drepturile lor.....	70
Maimuțele și dorul vremurilor apuse	73
Maimuțele-influencer.....	75
Maimuțele și șofatul.....	76
Maimuțele și politica.....	78
Maimuțele și sexualitatea.....	81
Maimuțele și orientarea sexuală.....	84
Maimuțele și comunicarea	87
Maimuțele și opiniile	89
Maimuțele, în concluzie.....	92

CARTEA A II-A — Taifasuri cu sinele autentice —	93
(Re)decizia	97
Iubire vs. Dragoste. Proiecții	100
Catharsis prin suferință	103
Catharsisul întrebărilor nepotrivite	109
Limite moștenite	112
Pervertirea limitelor	119
Travaliul corpului. Psihosomatica	127
Actoria inconștientă	130
Novus ordo spiritualis	138

SCRISOAREA AUTORULUI

Om frumos,

Îți adresez aceste câteva rânduri din dorința de a te face să ai o abordare diferită pentru o lucrare aparte (cu specific constând în dezvoltarea personală).

Provocarea pe care ți-o lansez este aceea de a manifesta atenție la orice stare emoțională răsare în tine la rândurile, ideile, poveștile, trimiterile, repetițiile ori greșelile cărții.

Te încurajez să notezi pe ceva fiecare critică ori emoție pe care o încerci citind cartea. Printre rânduri va părea că vreun pasaj ar putea fi despre mine ori despre experiențele mele când, în realitate, el este despre noi toți. Pentru inconștient, puțin va conta povestea cărții, cât mai degrabă mesajul fiecărei anecdote ori variațiuni a realității. Vezi ce se trezește în tine. E o nouă șansă spre vindecare. Egoul lucrează mereu. Te vei convinge.

Pentru colegii analiști tranzacționali, indiferent de domeniul în care aplicați AT (psihoterapie, consiliere, organizațional și educațional), sper ca lucrarea de față să se dovedească a fi o resursă pentru noi toți. Prima parte a cărții a fost construită cu trimitere la teoria stărilor eului (cu precădere părintele critic și copilul rebel) și la tranzacții, fiind manifest intenționată stimularea unor încrucișări, pentru a crea conștientizare.

Cea de-a doua parte a cărții pipăie redecizia și reparentarea, ambele stimulate, după caz, în jurul conceptelor de injoncțiuni, drivere, triumphi dramatic, fără a pierde din vedere componentele emoționale.

În fine, oricine ai fi tu, cititorule, ori de câte ori apare o nouă stare emoțională, fă o pauză. Vezi ce simți și de unde vine. Dacă te oprește ceva deodată să citești cartea, întreabă-te ce. Notează.

Titlul acestei lucrări face trimitere la lucrarea lui Darwin, însă nu la nivel corporal, ci ca abordare a reactivității emoționale. Această carte nu tratează nici budismul Zen, nici religia.

În rest, sper să fie o lectură care îți stârnește și râsul, cel puțin în prima parte, dar și conștientizarea, mai ales în cea de-a doua parte.

Poți să fii!

Cu prietenie, Autorul

CARTEA I —TAIFASUL CU SINELE FALS—

Suntem la terapie ori trezire distanță de descătușare. Odată cu descătușarea, apar banane. Și bananieri. Și oameni, chiar de-s maimuțe azi. Că totul e mai simplu. Și plângi. Și râzi. Și te bucuri. Te minunezi. Te și distrezi. Și vezi.

MAIMUȚELE, MUNCA ȘI BANANELE

În terapie, când îmi aduceam aminte de vremea aceea – a copilăriei, mă umfla plânsul. Sau nici măcar. Și nu pentru că ar fi fost extrem de chinuită ori ce alte interpretări se nasc în mintea unora, săraci cu duhul, ci pentru că eram învățat ca la greutățile zilnice să răspund cu băgarea emoțiilor sub preș. Cu desconsiderarea. Pentru că eram puternic. Mă grăbeam. Trebuia să știu. Să pot. Să fac. Să fiu fără să fiu. Să nu știu să nu fiu. Și când puteam să fiu, să am grijă cum să fiu. Că se va râde. Că se va plânge. Că se bate. Că se cere. Că se va critica. Așa mi s-a născut maimuța.

Autosuficientă, fără să fie vreodată suficientă. Puternică, fără vulnerabilitate, dar real la o poveste distanță de a plânge Dunărea. Cu nevoia de a vorbi ca din topor, însă doar cu cuvinte fandosite. Aplecat, dar cu veleități de mare drept. Tot un zâmbet, dar foarte trist. Asta numeau ei traiul. O adunătură de fii tu dar nu fi tu, plină de spini, ca să miroasă alte trei maimuțe o floare de banană mai promițătoare. Mai bună. Mai validă și mai validată. Mai cum se voiau maimuțele. Perfecte. Precise. Iubite. Șarmante. Dorite.

Și doreau perfecțiunea. Ceea ce nu e rău, atât timp cât ea răspunde la „cine și cum sunt eu?”. Ce „pot și nu pot”

eu? „Ce vreau și nu vreau eu”? Dar toate acestea sunt la rândul lor precedate de „de ce sunt cum sunt eu?”. De ce nu pot? Dar de ce pot? Sau de ce trebuie să pot? Conform cui trebuie să pot? Și-ți vei răspunde. O dată poate fi maimuța care te-a purtat. Altă dată, cea care te-a crescut. Uneori, cea care te-a educat. Alteori, cea cu care te-ai jucat. Cu care te-ai regulat. Cu care te-ai certat. Cu care te-ai uitat. Cu care știi-tu-ce.

Că nu e nimeni care să știe mai bine decât adevăratul tu. Că ceea ce eu înțeleg ca mere, tu vinzi ca pere. Ceea ce vând ca pere, tu citești ca mere. Și tot așa. Pân' la banane. Acolo cursul valutar e universal. Nu și cum se culeg bananele. Acolo ne întoarcem tot la mere, tot la pere.

„*Muncește din greu și vei face bani.*” Aceasta este programarea încredințată de o maimuță unei alte maimuțe mai mici. Și maimuța a muncit pe brânci pentru banane. Până când maimuța a dat de cărți. Până a văzut că se poate și fără atât de multă muncă. Până a înțeles că acel nu avea succes al maimuței-model a fost conștientizat. A fost schimbat. Pentru că doar așa înveți să fii mai puțin maimuță. Filtrând ce zice, face ori recomandă altă maimuță. Văzând cât din ce face ea rezonează cu tine ori funcționează pentru tine.

O rețetă posibilă și la îndemână este cea specifică erei industriale. Mergi la școală, fii maimuță-model cu

coroniță, până pe la douăzeci și cinci de ani. Ai grijă să fii o maimuță versatilă, dar nu prea, stai frumos ca sardina-n bancă, repetă dresajul furnizat și din dotare și iei coronită. Apoi, ca maimuță respectabilă și educată, mergi la un conglomerat, eventual internațional de maimuțe, arată-le cât ești tu de bună ca maimuță, și trageți împreună pentru a crește bananierul. Chiar dacă veți mânca doar coaja, că miezul plimbă alte maimuțe-n locuri mai calde. Și trageți pentru bananier cât vă ține. Sau cât aveți timp. Că dacă bananierul e defrișat sau nu mai e profitabil, se renunță și la maimuțe. Că nu mai sunt banane de dat. Și ca maimuță respectabilă cu ipotecă pe propriul bananier, cu datorie pentru roaba de transport din dotare, ajungi și nu numai că nu mai ai banane, dar nici de-un gem nu îți ajunge. Uneori schimbi bananierul, alteori post negru. Și ai într-un final șansa să te plângi de maimuțele politruce. Care la rândul lor se vor plânge de maimuțele-parazit. Și așa maimuțele corporatiste cresc bananierul altuia și deșartă oricum jumătate din banane regatului maimuțofon. Dar bananierul rămâne tot al altuia. Bananele, niciodată la maimuță.

Mai există o categorie de maimuțe, mai studiate, mai simandicoase, mai cu statut. Unele devin medici. Altele, avocați. Psihoterapeuți sau psihologi. Arhitecți. Actori. Cântăreți. Și mai câte. Adicătelea, acest tip de maimuțe trăiesc visul bananierului lor. Au ele învățată bine lecția culesului de banane. Ele știu mai bine decât maimuțele corporatiste cum se face. Și papă banane de la

mămuțele corporatiste. Sunt mai răsfățate de regatul mămuțofon, dau doar cam o pătrime din banane, restul adună ele. Însă adună cu sudoarea frunții. Că mămuțele liber-profesioniste se dau cu capul de pereți pentru banane, ele fac programul, ele dau ordinele, ele execută, ele fac diviziunea muncii, ele sunt munca, ele dau și aprobă sau resping concediul propriu, ele sunt spuma. De fac spume. Nu dorm nopțile, sunt stresate. Iritate. Cu ceva mai multe banane, dar cam ofilite că nu au timp să le înfulece ori să le supună trocului. Devin invidioase la rândul lor pe mămuțele din categoria vecină și poftesc ușor la alt bananier.

Printre mămuțe (surpriză, există unele nu neapărat mămuțofon educate) sunt și mămuțele de au creat platforme de socializare. Corporații. Ce să mai, mămuțele- patron. Acum, în funcție de regat, ele sunt percepute diferit. În unele regate, hoațe. În altele, cele mai interesante. În orice caz, plătesc regatului mămuțofon sub o zecime din bananele culese, conduc bananierii cei roditori și angajează mămuțe corporatiste pentru munca zilnică, iar pentru probleme punctuale, mămuțe liber- profesioniste.

În fine, printre primatele inconștientului, mai există o categorie de mămuțe, cele hibrid, născute fie printre celelalte soiuri de mămuțe, fie apărute de la sine, care, iubite de regatul mămuțofon, au scutiri și deduceri fiscale. Ca să țină statul mămuțofon/capitalist în cârcă. Că doar cel din urmă este responsabil cu păpat banane,

dat la mămuțele-lepră ca mită electorală, împărțit la categoria de mămuțe simandicoase corporatiste hibrid (lucrătoare ale regatului, adicătelea funcționarii publici ai statului mămuțofon) și alte activități importante pentru viața mămuțelor, cum ar fi legiferarea, pedepsirea, educarea și mai câte.

Acum că educarea mămuțelor în era actuală este specifică erei anterioare, astea-s detalii. Doar nu vor sta mămuțele senatori sau deputați să citească ele, care deja știu, mai ales pentru a crește mămuțele-votanți. Că ele, odată crescute, devin șirete și votează mămuțe cu alte viziuni. Și cad ele din bananier.

Mămuțele din categoria aceasta, investitor, scot bani din piatră seacă. Găsesc mămuța corporatistă/liber- profesionistă/patron potrivită, o gădilă la glanda pofticioasă de banane, îi scapă câteva mănunchiuri de banane, primește în schimb bună parte din bananier, stă la distanță de mămuțele prestatoare și reapare la cultivare, când pleacă cu bananele convenite. Ca să nu le pape stăpânirea ori regatul, investesc bananele în altă astfel de direcție și ajung mai degrabă cu bananieri, chiar dacă, luate la bani mărunți, în buzunar, nu sunt pline de banane.

Și poate asta este cea mai bună abordare a culesului de banane. Însă toate trebuie realizate etapizat. O mămuță angajată sau corporatistă poate să investească o parte din bananele deja impozitate.

LIBRIS | We know books

Ceea ce va conta pentru ea este că va putea deveni investitor – dacă reinvestește fructele provenite din bananierii creați cu bananele deja impozitate.

Problema bananelor este laitmotivul multor certuri între maimuțele ce formează cuplul conjugal. În cazul unora, se va manifesta dinamica luptei pentru putere, în care continuu se va ridica problema maimuței-contabil sau cu puteri de gestiune. Cea din urmă va teroriza cealaltă parte a cuplului prin verificarea obsesivă a modului de cheltuire a bananelor, prin critică legată de acest subiect, chiar dacă critica ar trebui uneori îndreptată chiar spre maimuța care gestionează.

În alte cupluri va deschide locul discuțiilor de trecere a timpului sau al celor în care se repetă obsesiv cum nu reușește guvernul maimuțofon să le susțină pofta de banane. Oricum maimuțele-patron le fură dulcile banane ce li s-ar fi convenit, chiar și fără muncă.

Într-o altă variațiune, tematica bananelor devine monedă de șantaj, mai ales în cazul în care maimuțoiul sau maimuța înstărită controlează prin intermediul bananelor. Discordia poate avea și valențele gestiunii afacerilor familiei, deciziile cu impact asupra viitorului progeniturilor, dar și limitele ce ar trebui impuse în bugetul lor.

În cazul cuplurilor, acestea, progeniturile, își vor aroga drepturi asupra situației familiei, ceea ce uneori naște chiar certuri triumphiulare ori doar între protagoniștii

cuplului maimuțofon. Vor exista uneori situații în care un partener nu va avea posibilitatea să-și satisfacă o mică plăcere lunară, însă plăcerea celuilalt are valențe de sfințenie, caz în care frustrarea, în mod justificat, va încolți.

Ocupația maimuțelor, la rândul ei, va dobândi relevanță atât din perspectiva bananelor, cât și din perspectiva rolului în cuplu ori a viitorului maimuțelor succesoare. Se va aștepta rigid ca progenitura să dubleze cariera părintelui. Ori de va căuta ca progenitura să reușească ceea ce maimuța ratată nu a reușit. Progenitura, talentată sau nu, va trebui să devină medic, avocat ori fotbalist, chiar dacă el sau ea prezintă veleități de scriitor sau pictor.

Dacă maimuța-ascendent va fi cunoscut câștigul bananelor ca angajat, va cunoaște ample pledoarii despre nevoia de siguranță, caracterul nociv al creditelor și necesitatea investirii în educația formală. Despre tema educației vor cânta și maimuțele liber-profesioniste, cu accent însă pe nevoia de independență și lipsa de generozitate a băncilor cu dogma lor.

Maimuțele-patron deja le vor ține pledoarii progeniturilor despre educația financiară, chiar de ele nu vor fi învățat să numere, iar cele investitor, despre cum e cu bananele câștigate prin „munca” bananelor.

Acum, să ne înțelegem, maimuțele evaluate vor explica progeniturilor lor la ureche ca nu cumva să învețe și nenorocitele de vecine despre descoperirea lor.

Să știe alea cum dintre cele patru mari posibilități, lesne pot combina două sau chiar trei, astfel încât să pună laba pe banane cu titlu de venit pasiv. Care, vasăzică, le va proteja de pierderea locului de muncă și le va scuti de grija identificării bananelor necesare traiului lunar.

Perspicace cum sunt, maimuțele noastre vor avea în vedere mai degrabă cantitatea de banane câștigată prin activitatea aruncată pe gâtul progeniturii, mai puțin competențele și aptitudinile ei.

Maimuțele-angajat vor înjura continuu guvernul maimuțofon și nesimțirea maimuțelor-patron ori investitor de a trage foloasele deducerilor fiscale, respectiv lăcomia lor. Cele liber-profesioniste, nevoia și dependența celor angajate și succesul celor patron și investitoare. Cele patron vor căuta maimuțele mai pricepute ca ele, iar cele investitor vor fi urâte pentru banii lor și pentru lipsa de cultură generală, vestit necesară în statul maimuțofon.

Des vor fi văzute maimuțele-patron sau investitor investind în cărți de dezvoltare personală, fără a le scuti din listă și pe unele dintre cele din sfera liber-profesionistelor și angajatelor. Acestea din urmă vor excela la chestiuni de beletristică și cultură generală. Evident, în cazul fericit în care se vor fi situat în tabăra maimuțelor literate ori citite.

Oricare le va fi ocupația, maimuțele își vor fi petrecut mai bine de o treime din viață în goana după banane sau bananieri, deci cu prioritatea supraviețuirii.

Vor fi pierdut din vedere momentul lui „aici și acum” de dragul poftei de banane.

Odată expuse la informațiile despre abordările problematicii bananelor, maimuțele corporatiste sau liber profesioniste, neexclus cele patron ori investitoare, se vor umple de Duh Sfânt și vor începe să critice guvernul maimuțofon. Drept e că prost administrează gloata maimuțelor politruce, însă nici nu vom da de maimuțele de să-și rupă coatele încercând să schimbe sursa veniturilor lor, respectiv percepțiile pe care ele le au despre producerea bananelor. Adicătelea dorm liniștite că „Dă Domnul”.

O lecție pe care am învățat-o după ani de muncă este aceea că oricare ar fi opțiunea noastră de carieră, important e să verificăm care ne sunt convingerile emoționale despre bani.

Și pentru că le-am adus în discuție, e important să dezbatem problema convingerilor emoționale, respectiv a celor raționale.

Sunt dese situațiile în care ceea ce gândim că simțim, că nu simțim ori că ar trebui sau nu să simțim, nu se dovedește mereu aliniat cu noi, ca simțământ autentic. Uneori incongruența aceasta poate duce până la ignorarea stimulilor, caz în care vom și spune că noi nu simțim.

Tocmai aici era important a se ajunge.

Ce convingeri avem formate ori transmise în jurul lor? Cum se obțin banii, greu sau ușor? Dacă greu, de ce?

IBPIS | Nick Avătăji
Credem că muncind cinstit nu putem face mulți bani?
Credem că doar furând (leitmotiv românesc) putem avea mulți bani?

MAIMUȚELE ȘI TERAPIA

Strădania maimuțelor spre evoluție rămâne remarcabilă. Mă rog, a unor maimuțe. Că majoritatea sunt conservatoare și concentrate pe propriul bananier.

Există printre maimuțe și maimuțele disidente. Cele cu un gram mai puțin maimuțe, care se dau cu capul de bananier. Uneori au șansa de a le cădea o banană-n cap și dezvoltă din acest eveniment reale teorii despre gravitație. Altele, scăpate cu nasul în banane halucinogene, pictează „*Persistența memoriei*”, moment în care schimbă în mod ireversibil soarta și cunoașterea maimuțelor. Sunt unele care chiar au studiat maimuțele. Le-au, vasăzică, psihanalizat. Și au creat teorii, despre maimuțe și psihicul lor, care dăinuie prin veacuri.

Teorii care, deși le dau teroare maimuțelor, le fac, în sens pozitiv, mai puțin maimuțe.

Acum, să nu vă gândiți că maimuțele conservatoare nu i-au sărit în cap maimuței disidente pentru necutezanța de a le opri pe liber-profesionistele vremii din lobotomie, tratamente cu șocuri electrice sau delectări prin izolare. Această maimuță-disident a trăit printre maimuțele conservatoare ca paria, ca o maimuță de mâna a doua.

În fine, să nu vă imaginați că maimuța disident se odihnește liniștită și astăzi. Că maimuțele ce i-au urmat au grijă de ea și astăzi. Simandicoase, evaluate și mai

știutoare, maimuțele de secol ulterior critică intens munca maimuței disidente. Ba chiar vor s-o înlăture. Că ele au teorii mai bune. Mai rafinate. Chiar dacă pleacă de la teoria maimuței-disident. Ea trebuie anihilată. Teoria ei e nerafinată. Necizelată.

Că asta fac maimuțele sofisticate, analizează prin limbajul (mai mult al semnelor) actual limbajul maimuței care a trăit cu sute de ani urmă. Cea predecesoare, adicătelea, nu era la fel de rafinată ca ele și explica maimuțele prin sexualitatea lor, iar maimuțele actuale, rafinate, ele nu le mai explică așa. Ocolesc subiectul sexualității. Adicătelea, nu recunosc, că șirete cum le știm, ele fac, dar cu lumina stinsă. Dar nu recunosc, că sunt înalte frunți ale regatelor maimuțofone și își strică blana cumpărată. Adicătelea explicarea sexualității prin sexualitate le coboară. Și ele au astăzi teorii sofisticate. Rafinate, uitând că, independent de existența sau inexistența acestui proces, materia primă e aceeași.

Oricum ar fi, maimuța-disident oferă maimuțelor ce o succed o nouă cheie de interpretare a Bibliei – cartea de căpătâi a maimuțelor pentru mai bine de două mii de ani.

Așa ajung maimuțele să evolueze. Sunt psihanalizate, sunt terapeutizate, aduc în conștient maimuțăreala și devin, nu doar mai puțin maimuțe, ci și mai autentice.

Evident că procesul în sine vine cu mari costuri. Că maimuța autentică, în prostia ei, transmite cele învățate altor maimuțe. Vrea să le ajute. Cele ajutate, dacă nu

resping ideea de terapie din start pe motiv că terapia e pentru nebuni, critică maimuța mai autentică pentru că explică totul prin psihologie ori psihoterapie. Că doar ele sunt perfecte.

Acum că maimuța-terapeut o avea și asta probleme, nu-i de negat. Esențialul e că sunt perfecte celelalte. Și-și conservă starea. Putrezesc în inconștient. Aleg să trăiască mocirla trecutului și viitorului. Fug de prezent.

Unele maimuțe deprind totuși fascinație pentru o anumită formă de terapie. Că o fi una cognitiv comportamentală, că o fi psihanaliză, că o fi adleriană (va ajuta maimuța să aibă un stil de viață sănătos, depășind sentimentele de inferioritate), integrativă, prin teatru, sau analiză tranzacțională.

La cum par lucrurile, am observat că unele maimuțe vor repera cel mai bine formula analizei tranzacționale. Că este intuitivă. Ea caută, prin filosofia ei, să ofere maimuței-receptor anumite informații utilizabile prin aplicare centrată pe propria persoană, în vederea conștientizării, spontaneității și intimității.

Maimuța-întemeietor a acestei filosofii le-a lăsat moștenire maimuțelor o serie de concepte intuitive pentru îmbunătățirea propriului trai. Astfel, aceasta dintâi consideră că în orice moment maimuța se va afla într-una dintre cele trei stări ale eului: eul de copil, de adult și eul de părinte. Cea dintâi are propriile ramificații și este un ansamblu de simțiri, gânduri ori comportamente specifice